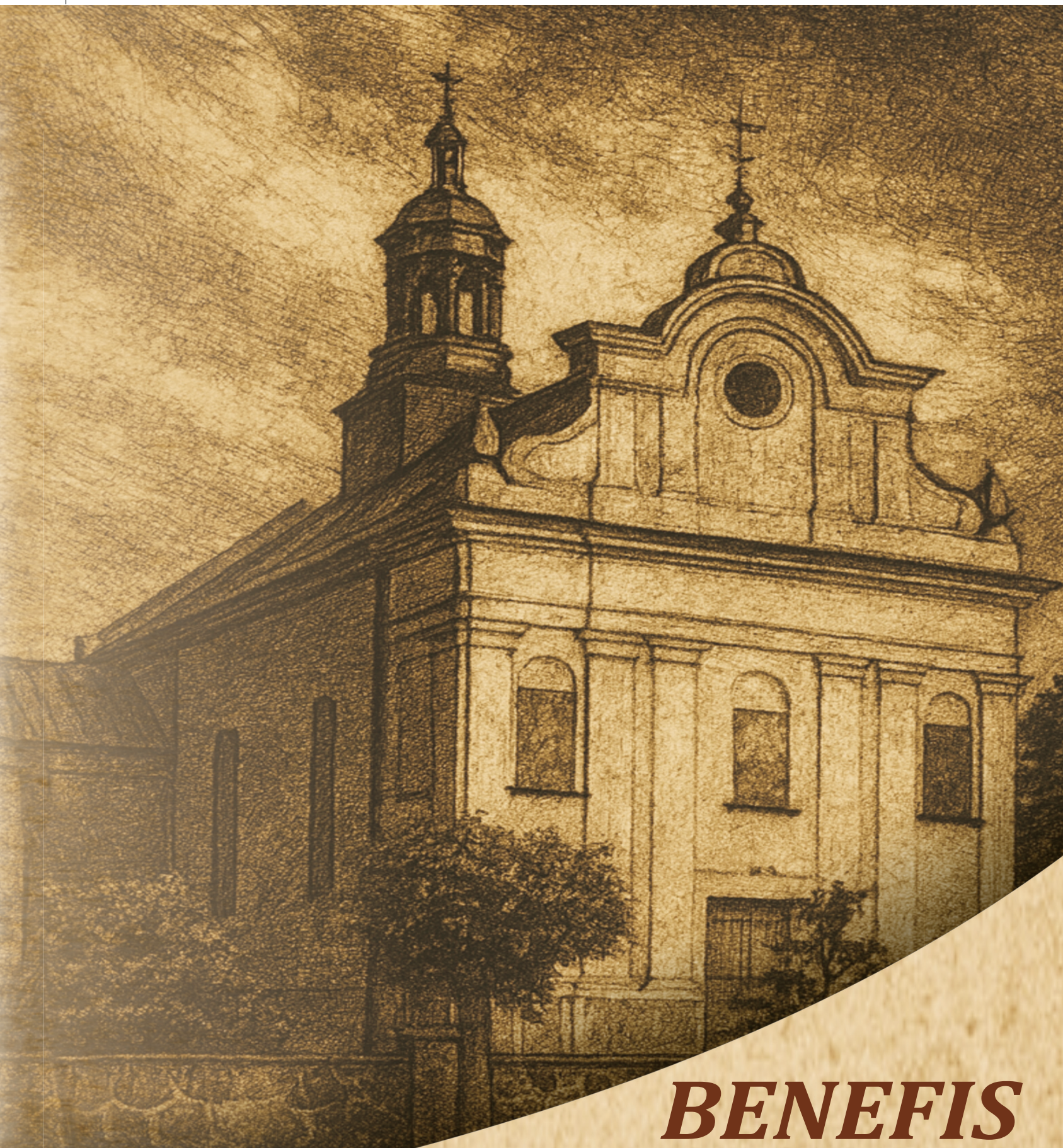

Ks. prof. zw. dr hab. Cyprian Rogowski, studiował we Włoszech na Uniwersytecie św. Tomasza z Akwinu „Angelicum” (Rzym) i na Uniwersytecie w Niemczech (Kassel) na Wydziale Nauk Humanistycznych, gdzie po odbyciu studiów specjalistycznych uzyskał stopień naukowy doktora filozofii, a następnie doktora teologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Pracownik naukowy, kierownik Katedry katechetyki i pedagogiki religii, Dziekan dwóch kadencji Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a od 2015 roku na stanowisku profesora zwyczajnego na Wydziale Nauk o Środowisku w Katedrze Turystyki, Rekreacji i Ekologii tegoż Uniwersytetu. Habilitację i tytuł profesora uzyskał w zakresie nauk teologicznych. W kręgach eksperckich krajowych i zagranicznych, zwłaszcza obszaru języka niemieckiego (Austria, Szwajcaria, Niemcy) jest cenionym znawcą metodologii porównawczej pedagogiki religii. Od 2003 roku profesor zwyczajny na Uniwersytecie

w Vechcie (Niemcy), gdzie prowadzi wykłady i seminaria naukowe w ramach prac Bachelorarbeit, Masterarbeit i Doktorarbeit. Jest promotorem i recenzentem licznych prac doktorskich, licencjackich i magisterskich napisanych pod jego kierunkiem na UWM w Olsztynie i na Uniwersytecie w Vechcie w Niemczech oraz Austrii. Jest również recenzentem przewodów habilitacyjnych i kandydatów do tytułu profesora w Polsce i w Niemczech. Laureat wielu nagród i wyróżnień, zarówno polskich, jak i zagranicznych za wybitne osiągnięcia naukowe i organizacyjne. Członek licznych gremiów naukowych, polskich i międzynarodowych. Koordynator w realizacji umowy międzynarodowej o współpracy, najpierw Wydziału Teologii a następnie Wydziału Nauk o Środowisku UWM w Olsztynie i Uniwersytetu w Vechcie oraz w ramach europejskiego programu Erasmus+ między tymi uczelniami. Światowa sieć kontaktów poprzez wspólne projekty badawcze, aż do amerykańskiej lub chińskiej społeczności akademickiej dopełnia jego twórczy dorobek naukowo-dydaktyczny. Opublikował ca. 700 artykułów naukowych i popularnonaukowych oraz kilkanaście książek w języku polskim, niemieckim i angielskim, m. in.: pierwszy w Polsce Leksykon Pedagogiki Religii (Warszawa 2007), jak również pierwszy podręcznik akademicki Pedagogiki Religii (Toruń 2011). Założyciel i redaktor naczelny renomowanego (międzynarodowego, interkulturowego i interdyscyplinarnego) czasopisma pedagogicznoreligijnego KERYKS wydawanego w języku angielskim, niemieckim i polskim w LIT Verlag w Niemczech: <http://lit-verlag.de/Münster-Wien-Zürich-London-New-York>. Od 2002 roku ukazało się 18 obszernych tomów. **Profil zainteresowań naukowych autora to:** badania komparatystyczne nad niemiecką i polską pedagogiką religii; zagadnienia pluralizmu kulturowego z perspektywy pedagogicznoreligijnej; nauczanie interreligijne; korelatywna dydaktyka symbolu; zagadnienia społeczne (socjologia i socjologia religii); pedagogika religii w dialogu z psychologią religii; kwestie multikulturowe, interkulturowe i transkulturowe (fenomen spotkania z różnorodnością kultur); problematyka związana z teorią i kształceniem transkulturowym (edukacja transkulturowa); sakroturyzm i sakroturystyka jako fenomen odkrywania i przeżywania sfery sacrum w dialogu transkulturowym i transreligijnym.

BENEFIS

Księdza PRAŁATA
PROF. DR. HAB. CYPRIANA ROGOWSKIEGO
z okazji
70-LECIA URODZIN,
45-LECIA DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ

**Wokół życia i dzieła
Księdza PRAŁATA
PROF. DR. HAB. CYPRIANA ROGOWSKIEGO
Biografia z pedagogiką religii w tle
(1979-2025)**

Redaktorzy Księgi Pamiątkowej

ks. prof. Janusz Mariański (Uniwersytet KUL),
prof. Egon Spiegel (Uniwersytet Vechta/Niemcy),
prof. Annette M. Stroß (Uniwersytet Karlsruhe/Niemcy),
prof. Andrea Lehner-Hartmann (Uniwersytet Wien/Austria)

Zawartość Księgi Pamiątkowej poświęconej ks. prof. Cyprianowi Rogowskiemu najlepiej opisują fragmenty recenzji wybitnego pedagoga prof. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego z Polskiej Akademii Nauk, którą zamieścił na swoim Blogu – 8 grudnia 2025 roku i opatrzył tytułem: „Wyjątkowe dzieło o genezie i ewolucji polskiej koncepcji pedagogiki religii: „Dzisiejszy wpis prowadzi ku dziełu wyjątkowemu, nie tylko ze względu na swój imponujący format, lecz przede wszystkim przez symboliczną wagę, jaką niesie. Mowa o Księdze Pamiątkowej. Wokół życia i dzieła Księdza Cypriana Rogowskiego. Biografia z pedagogiką religii w tle (1979–2025), tomie dedykowanym księdzu profesorowi Cyprianowi Rogowskiemu z okazji jego 70. rocznicy urodzin oraz 45-lecia pracy naukowej, prowadzonej z równą intensywnością w Polsce, jak i poza jej granicami. Już sama objętość woluminu jest niemyym świadectwem rozległości jego aktywności: akademickiej, duszpasterskiej i dydaktycznej aktywności, która ukształtowała kilka pokoleń pedagogów religii i teologów praktycznych. Tom otwierają listy gratulacyjne w trzech językach - polskim, niemieckim i angielskim, a to wielojęzyczne spektrum dobrze oddaje międzynarodowy charakter pracy jubilat. Obok nich znajdziemy obszernie analizy dorobku naukowego, recenzje z postępowań awansowych oraz refleksje nad dziełami, które ks. prof. Rogowski wprowadził do polskiej debaty naukowej. Wszystko to tworzy obraz uczonego, którego działalność przekracza ramy katechetyki i wyraźnie sytuuje się w europejskim nurcie pedagogiki religii — dyscypliny, która w Polsce przez lata pozostawała w cieniu i której status nie jest tożsamy z teologiczną katechetyką. O ile ta ostatnia pozostaje domeną instytucjonalnego nauczania Kościoła, o tyle pedagogika religii, jak słusznie podkreślają Redaktorzy, należy do sfery pedagogiki jako nauki humanistycznej, dyscypliny pluralistycznej, otwartej, dialogowej, zakorzenionej w kulturze. Nieprzypadkowo więc redakcję tomu powierzono wybitnym humanistom: ks. prof. Januszowi Mariańskiemu, prof. Egonowi Spiegelowi, prof. Anette M. Stross oraz prof. Andrei Lehner-Hartmann - uczonym, których dorobek stanowi o randze badań nad religią i jej edukacyjnymi kontekstami w obszarze niemieckojęzycznym. To właśnie w tym kręgu intelektualnym ks. prof. Rogowski zdobywał swoje doktoraty i habilitację, dzięki czemu jego myśl wpisuje się w szeroki europejski horyzont pedagogiki religii, hermeneutyki pedagogicznej oraz teologii praktycznej. Jak piszą Redaktorzy: (...) Wciąż istnieje tu (w Polsce - dop. BŚ) powszechny i znaczny opór przed rozumieniem i ogólnym przedstawianiem dyscypliny naukowej, którą Rogowski reprezentuje jako profesor, w kategoriach jej wewnętrznej teologicznej relewancji, koncepcji i definicji. Katechetyczne zawężenie socjalizacji i edukacji religijnej,

całkowite zawłaszczenie wszelkich możliwych religijnych pól działania przez polski Kościół i próby utożsamiania jego podmiotów wyłącznie z Kościołem w dużej mierze uniemożliwiły do dziś dostrzeżenie i wykorzystanie szczególnej szansy przedmiotu jako subdyscypliny teologii praktycznej. Pedagogika religii w rozumieniu naszego jubilata opisuje szerokie pole intelektualne otwartych pytań i nieskończonego bogactwa odpowiedzi, od prowizorycznych po tradycyjne. Uprzedzając: katecheza i katechetyka są oczywiście jej częścią, ale nie więcej. W żadnym wypadku nie można ich używać do określenia, czym powinna być pedagogika religii (s.28). Ta diagnoza, choć sformułowana z delikatnością, brzmi w Polsce jak wezwanie do intelektualnego przebudzenia. Nie można pominąć faktu, że ks. prof. Rogowski był jednym z pierwszych, którzy próbowali to przebudzenie wywołać. Przez lata wydawał dwujęzyczne czasopismo KERYKS, tworząc pomost między niemieckojęzyczną a polską pedagogiką religii. Otwierał nowe przestrzenie pytania, nowe pola badań, nowe ścieżki interpretacji. Tworzył fundamenty - epistemologiczne, aksjologiczne, hermeneutyczne - które dziś mogą rozwijać kolejne pokolenia badaczy. Ważną część tomu stanowi rekonstrukcja modeli i teorii edukacji pedagogicznoreligijnej, które C. Rogowski współtworzył lub wprowadzał na grunt polski. Znajdziemy wśród nich hermeneutyczną dydaktykę religii, dydaktykę symboli, model religioznawczo-informacyjny, konceptualizację nauczania dialogowego, teorię curriculum, feministyczną pedagogikę religii, socjologizm pedagogicznoreligijny oraz kairologię religijną. Zestawienie to ukazuje nie tylko rozległość jego myśli, ale również jej głęboki dialog z europejską tradycją naukową. Warto zauważyć, że tom łączy dokumentację biograficzną z refleksją metanaukową. Kopie dyplomów, zdjęcia, wyróżnienia, korespondencja - to nie efemerydy, ale świadectwa umiędzynarodowienia polskiej pedagogiki religii. Uwidaczniają, jak istotną rolę w budowaniu polsko-niemieckiej sieci badawczej odegrał Jubilat, kierując zarówno Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, jak i zespołami naukowymi Uniwersytetu w Vechcie. Jego działalność przypadała na czas transformacji ustrojowej i przejścia nauk humanistycznych do paradygmatu ponowoczesnego - czasu niełatwego, ale twórczego, wymagającego odwagi w redefiniowaniu granic dyscypliny. Transformacja ustrojowa w postsocjalistycznych krajach Europy Środkowo-Wschodniej zbiegła się z przejściem nauk humanistycznych, teologicznych i społecznych do paradygmatu postmodernistycznego a zarazem nasilającym się zjawiskiem sekularyzacji. Całość zwiędza refleksja o tym, że dorobek ks. prof. Cypriana Rogowskiego wykracza poza ramy jednostkowej biografii. Jest on bowiem świadectwem twórczości, która splata teologię z pedagogiką, tradycję z nowoczesnością, polską myśl humanistyczną z europejską kulturą akademicką. Z perspektywy czasu praca Jubilata jawi się jako mapa wyznaczająca drogi, którymi mogą podążać zarówno badacze wierzący, jak i świeccy, żyjący w epoce globalizacji, pluralizmu i wszechobecnej komunikacji cyfrowej. Starannie opracowana Księga, bogata merytorycznie, wielowymiarowa jest nie tylko hołdem dla Uczonego. Stanowi także opowieść o tym, jak rodzi się dyscyplina naukowa: powoli, poprzez dialog, przewyciężanie oporu, budowanie mostów i niestrudzoną pracę na rzecz kultury rozumienia”.

(Z recenzji prof. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego).

Uwaga:

Niniejsza monografia w formacie pdf znajduje się na stronie internetowej Wydawnictwa ANSiM Akademia Nauk Społecznych i Medycznych w Lublinie - Akademia Nauk Stosowanych
https://www.ansim.pl/images/publikacje/Ksiega_pamiatkowa_rogowski.pdf